

Jens Rousing Lauridsen
Rindbyvej 8
6720 Fanø

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Dato	15. december 2020
Sagsbehandler	Mette Sejerup Rasmussen
Telefon direkte	76 16 51 25
Sagsid	20/21328

Dispensation til hegning og græsning af hede på Halen, Fanø

Esbjerg Kommune giver hermed dispensation til hegning og græsning i en beskyttet hede på matr.nr. 14b Rindby By, Nordby.

Arealet ejes af Jan Lauridsen, og kan ses på vedlagte kortbilag.

Dispensationen gives på følgende vilkår, som skal overholdes ved udførelse af projektet:

1. Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet den 12. 1.2021.
2. Det forudsættes, at det ansøgte udføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet.
3. Arbejdet med opsætning af hegn må ikke skabe varige spor i den beskyttede naturtype. Det kan f.eks. ske ved brug af køreplader, hvis jordbunden er blød.
4. Arealet må afgræsses med op til 12 køer med kalve, svarende til 19,2 SK/ha i 30 dage i perioden 1. september til medio maj.
5. Der må ikke tilskudsfordres på arealet.
6. Der skal føres græsningslog over græsningen på arealet med angivelse af hvornår arealet græsses med hvor mange dyr, og af hvilken dyretype (ko, kalv, tyr, stud mm.)
7. Senest med udgangen af det første år med afgræsning på arealet, skal græsningen evalueres og græsningstryk og periode evt. justeres af Natur & Vandmiljøkontoret. En evt. ændring i græsningstryk og periode vil blive meddelt skriftligt og træde i stedet for vilkår 4.
8. Græsning af arealet skal understøtte arealets naturtype. Græsningstryk og periode kan løbende justeres af Natur & Vandmiljøkontoret. En evt. ændring i græsningstryk og periode vil blive meddelt skriftligt og træde i stedet for vilkår 4.

9. Når der sættes dyr på arealet første gang, skal du give besked til Natur & Vandmiljøkontoret, så vi kan kigge forbi og se, om projektet er udført som aftalt.

Disse vilkår er stillet for at sikre og beskytte naturværdierne i området. Kontakt os meget gerne, hvis der er tvivl om, hvordan vilkårene skal udføres eller overholdes.

Dispensationen er ikke længere gyldig, hvis den ikke udnyttes inden 3 år fra i dag eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

Baggrund for dispensationen

Ansøgers oplysninger

Du har den 21. september 2020 søgt om lov til at hegne og græsse den §3-beskyttede hede. Dispensationen er givet på baggrund af din ansøgning samt efterfølgende dialog omkring projektet

Du har oplyst, at arealet skal afgræsses af 12 køer med kalve fra det tidlige forår til ca. midten af maj, hvor dyrene bliver lukket ned på de tilstødende strandengsarealer. Græsningsperioden vurderes at blive ca. 30 dage.

Kommunens vurdering

Kommunen har besigtiget arealet den 21. august 2014 og Miljøstyrelsen har besigtiget arealet hhv. d. 18 og 19. september 2017 i forbindelse med NOVANA-overvågningen.

Arealet er beliggende i landzone og er omfattet af lokalplan nr. 72. Hele arealet er registreret som beskyttet hede og er beliggende i Natura 2000 nr. 89 – Vadehavet.

Størstedelen af matr.nr. 14b beskrives, i forbindelse med den kommunale besigtigelse i 2014, som en del af stor klithede på den SV-lige del af Halen. Arealet ligger forholdsvis lavt og store dele oversvømmes ved stormflod. Store dele er domineret af dværgbuske - primært hedelyng og revling. Enkelte lave partier har strandengskarakter med dominans af tagrør, krybhvene og gåsepotentil. Enkelte steder, som f.eks. ved dok.cirklen er vegetationen artsrig med tegn på kalkpåvirket og moderat saltpåvirket vegetation med bl.a. gråris, vellugtende gulaks og alm. kællingetand, stor skjaldet, mark-rødtop og blågrøn star. Denne del af heden er af Miljøstyrelsen kortlagt som en mosaik af habitatnaturtyperne nr. 2130 – grå/grøn klit (70%) og nr. 2140 – klithede (30%) med en god naturtilstand (0,63) og et struktur- og artsindeks på hhv. 0,63 og 0,64.

Den sydligste del af matr.nr. 14b beskrives som en del af en varieret klithede med en del klitlavninger, hvoraf enkelte er saltpåvirkede, mens hovedparten er domineret af blåtop. Nogle lavninger er værdifulde med lav artsrig urtevegetation. F.eks. blev der i dok.cirklen registreret hvid- og brun næbfrø samt mosetrolldurt. Hvid næbfrø, mose-trolldurt og klokke-ensian blev registreret i flere smålavninger. Mod øst findes en klitrække domineret af græsser med gamle vindbrud domineret af mos og lav. Dværg-star blev registreret i lille lavning mod NØ. Denne del af heden er af Miljøstyrelsen kortlagt som en mosaik af habitatnaturtyperne nr. 2190 – klitlavning (10%)

og nr. 2140 – klithede (90%) med en god naturtilstand (0,73) og et struktur- og artsindeks på hhv. 0,7 og 0,79.

Ekstensiv græsning er noteret ved besigtigelsen i 2014 som fremadrettet yderligere plejeindsats.

Græsning med 12 køer med kalve af stor race svarer til 19,2 SK. Matr.nr. 14b er godt 9,6 ha, hvilket svarer til et græsningstryk på 2 SK/ha. Da græsningsperioden kun er 30 dag, svarer det til et årligt græsningstryk på 0,17 SK/ha/år. I forhold til en sommer græsning (5-6 mdr.) svarer græsningstrykket gennemsnitlig til 0,4 SK/ha.

Størstedelen af arealet (ca. 6,7 ha) er kortlagt som en mosaik af habitatnaturtyperne grå/grøn klit (70 %) og klithede (30 %) og den resterende del er kortlagt som en mosaik af klithede (90 %) og klitlavning (10 %). Ifølge *Vejledende græsningstryk for udvalgte naturtyper*¹, angives græsningstrykket for græsning af klithede til 0,3 SK/ha og for grå/grøn klit og klitlavning til 0,3-0,5 SK/ha ved en græsningsperiode på 5-6 mdr.

Med græsning uden tilskudsfodring i forårs- og efterårsmånederne vurderes græsningen at kunne understøtte naturtypen, ved at det særligt vil være græsset der bliver græsset på og ved at flora og faunaen ikke græsses i løbet af sommeren.

Naturbeskyttelsesloven indeholder et forbud mod at ændre beskyttede naturområders tilstand. Loven giver dog mulighed for, at kommunen i særlige tilfælde kan gøre undtagelser fra forbuddet.

Kommunen vurderer, at der i dette tilfælde er særlige forhold til stede, og at der kan gives dispensation til det ansøgte.

Der er i afgørelsen lagt vægt på at;

- der er tale om naturpleje, som forventes at medvirke til at højne naturtilstanden på arealet.

Naturtypen vil også fremover være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Fremtidige ændringer af naturtypens mål derfor ikke foretages uden en ny dispensation.

Dispensationen og de stillede vilkår er bindende for ejere og andre personer, som har rettigheder over arealet. Det er altid ejerens ansvar, at der ikke foregår ulovlige indgreb i den beskyttede natur.

Bruges arealet af en anden, for eksempel en forpagter, har brugeren også et ansvar for at overholde loven. Det er desuden dit ansvar som ansøger at oplyste eventuelle andre, der skal udføre arbejdet, om hvad der står i dispensationen.

¹ Vejledende græsningstryk for udvalgte naturtyper, Rita M. Buttenschøn, IGN, Københavns Universitet, Dec. 2014.

Natura 2000 og særligt beskyttede arter

Arealet ligger i Natura 2000-område. Det drejer sig om habitatområde nr. 78 – Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde og fuglebeskyttelsesområde nr. 53 – Fanø.

Den ekstensive græsning vurderes at kunne medvirke til at fastholde og evt. at fremme områdets gunstige bevaringsstatus, ved at bidrage til en øget struktur i området.

Det er kommunens vurdering, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for de særligt beskyttede dyre- og plantearter, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Af arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV, vurderes det, at både spidssnudet frø og strandtudse kan have yngle- og rasteområde på arealet. Ekstensiv græsning vurderes at kunne medvirke til at holde små vandhuller lysåbne og græsningen vurderes derfor ikke at have en negativ på disse arters yngle- og rasteområder.

Lovgrundlag og andre tilladelser

Dispensationen er givet efter § 65, stk. 2, jf. § 3 i naturbeskyttelsesloven, lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019.

Denne dispensation fra naturbeskyttelsesloven fritager ikke dig fra at skulle indhente tilladelse til forhold som reguleres af anden lovgivning. Hvis dele af projektet kræver andre tilladelser, skal du huske at søge om tilladelse til dem.

Det kan for eksempel være hvis:

- Der vil blive ledt grundvand ud i vandløb.
- Der foretages ændringer i grøfter, rørledninger eller dræn, så der opstaves vand på andres ejendom.
- Der flyttes jord mellem forskellige matrikler.

Hvis der skal udføres gravearbejde i forbindelse med projektet, kan du anmode Sydvestjyske Museer om en udtalelse om, hvorvidt arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af fortidsminder. Det står i museumsloven, at gravearbejde skal standses, hvis der under arbejdet findes spor af fortidsminder. Sker dette, skal Sydvestjyske Museer straks kontaktes. Læs mere på www.sydvestjyskemuseer.dk.

Klagemuligheder

Denne dispensation kan påklages af blandt andre arealets ejer og en række foreninger. Hvem der kan klage, og hvordan man bærer sig ad, er beskrevet i vedlagte klagevejledning.

Når klagefristen er udløbet, og der ikke er indkommet klager, kan projektet udføres. Hvis der bliver klaget over dispensationen, giver kommunen dig straks besked.

Hvis der er spørgsmål til dispensationen, kan jeg kontaktes på mail eller telefon som angivet øverst på første side.

Venlig hilsen

Mette Sejrup Rasmussen, Biolog

Bilag:

Klagevejledning

Kort over det berørte areal

Kopi af dette brev er sendt til:

Jan Lauridsen, Rindbyvej 6, 6720 Fanø

Fanø Kommune: (raadhuset@fanoe.dk).

Danmarks Naturfredningsforening: (dn@dn.dk) og (dnfanoe-sager@dn.dk).

Dansk Ornitologisk Forening: (natur@dof.dk) og (esbjerg@dof.dk).

Miljøstyrelsen: (mst@mst.dk).

Naturstyrelsen: (nst@nst.dk) og (blh@nst.dk).

Sydvestjyske Museer: (museum@sydvestjyskemuseer.dk).

Friluftsrådet: (kreds@friluftsradet.dk) og
(sydvestjylland@friluftsradet.dk).

Dansk Botanisk Forening (dbf.oestjylland@gmail.com).

Danmarks Sportsfiskerforbund: (post@sportsfiskerforbundet.dk),
(lbt@sportsfiskerforbundet.dk) og (vadehavet@sportsfiskerforbundet.dk).

Dansk Fritidsfiskerforbund: (teamstr@gmail.com).

Dansk Forening for Rosport: (dffr@roning.dk).

Dansk Kano og Kajak Forbund: (miljo@kano-kajak.dk).

Nationalpark Vadehavet: (vadehavet@danmarksnationalparker.dk).

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagen skal senest være indgivet den 12. januar 2021, der er 4 uger efter offentliggørelse på kommunens hjemmeside.

Reglerne omkring klage er beskrevet i naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 1.

Følgende kan klage over afgørelsen:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, samt
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

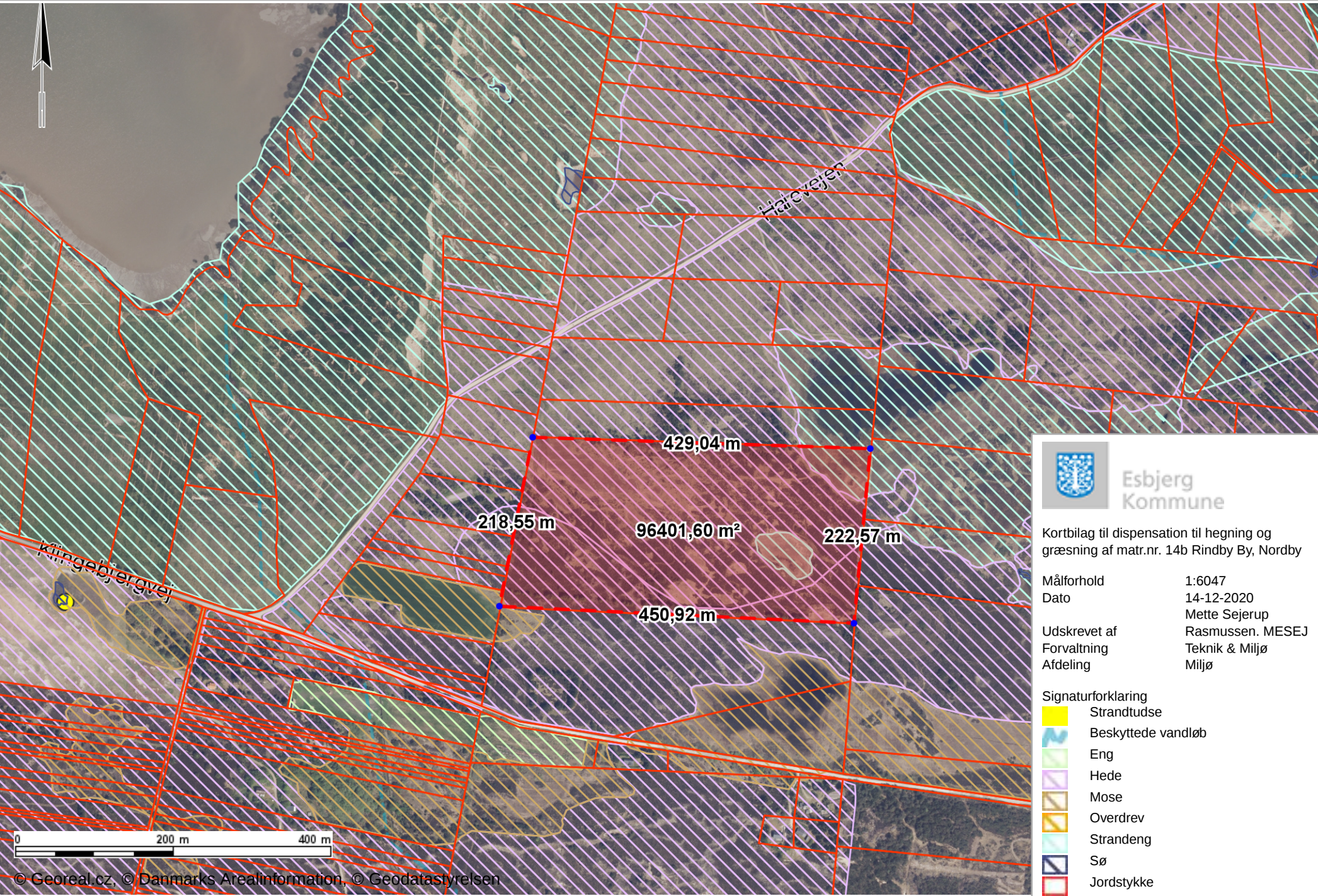
Hvis der bliver klaget over afgørelsen, får du omgående besked herom, og Miljø- og Fødevareklagenævnets endelige afgørelse må så afventes. Hvis der ikke bliver klaget, må dispensationen udnyttes, når klagefristen er udløbet.

Du klager via Klageportalen, som ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk - typisk med NEM-ID. Klagen sendes automatisk fra Klageportalen til os. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900,- for privatpersoner og på kr. 1.800,- for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Spørgsmål vedrørende gebyr rettes til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som du finder via Nævnenes Hus - www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning via mail til [Miljø- og Fødevareklagenævnet](mailto:Miljo-og-Foedevareklagenavnet@esbjergkommune.dk). Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. [Se betingelserne for at blive fritaget.](#)

Du må ikke gå i gang med det projekt, som du har fået dispensation til, før klagefristen er udløbet. En klage over afgørelsen medfører desuden at du ikke må gå i gang med projektet, før klagen er behandlet af klagenævnet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra afgørelsen er bekendtgjort af kommunen eller - i forbindelse med klage - af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Esbjerg
Kommune

Kortbilag til dispensation til hegning og
græsning af matr.nr. 14b Rindby By, Nordby

Målforhold	1:6047
Dato	14-12-2020
Udskrevet af	Mette Sejerup
Forvaltning	Rasmussen. MESEJ
Afdeling	Teknik & Miljø
	Miljø

Signaturforklaring

- Strandtudse
- Beskyttede vandløb
- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø
- Jordstykke